

Informatieblad

Faqta Lezen

Colofon

Auteur: Anouk van den Hurk

Copyright © Faqta 2024 | Europalaan 400, 3526 KS Utrecht | www.faqta.nl

Er kunnen geen rechten worden ontleend aan de inhoud van dit document.
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, geluidsband, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

Licenties Faqta Lezen

Faqta Lezen (groep 4)

- ✓ Toegang tot alle begrijpend lezen thema's van Faqta voor groep 4.
- ✓ Volgens de close reading aanpak
- ✓ Te koppelen aan de methode: Faqta Wereld

Kosten: € 7,95 per leerling

Licentieduur: 1 jaar

Faqta Lezen (groep 5 t/m 8)

- ✓ Toegang tot alle begrijpend lezen thema's van Faqta voor groep 5 t/m 8.
- ✓ Volgens de close reading aanpak
- ✓ Te koppelen aan de methode: Faqta Wereld

Kosten: € 10,50 per leerling

Licentieduur: 1 jaar

Wil je meer leren? Boek dan onze **teamtraining** of een plek in het **open programma: Faqta Lezen implementatie**. Ga voor meer informatie naar

<https://faqta.nl/academie>

Waarom Faqta lezen?

Goed kunnen lezen is een voorwaarde om goed mee te kunnen komen, op school én in de maatschappij. Maar hoe leer jij je leerlingen goed lezen als ze niet eens lijken te willen lezen? Met Faqta Lezen willen we alle leerkrachten helpen om hun leerlingen meer plezier te laten krijgen in het lezen. Leesvaardigheid is het begrijpen, gebruiken en evalueren van teksten, erop kunnen reflecteren en er zodanig mee omgaan dat je je doelen kunt bereiken. Echter, uit de PISA-scores blijkt dat de leesvaardigheid onder Nederlandse leerlingen de afgelopen jaren alleen maar is gedaald. Dat moet anders!

Met Faqta Lezen werk je aan de vaardigheid **begrijpend lezen** en werk je altijd met onderwerpen die passen bij je Faqta Wereld lessen. Dit draagt bij aan thematisch onderwijs en geeft je leerlingen extra kennis en begrip over de onderwerpen die aan bod komen. De teksten zijn authentiek en uitdagend: het zijn rijke teksten die je in het echte leven ook tegen kan komen. Denk aan interviews, informatieve verhalen, brieven of

dagboekfragmenten. Werk je nog niet met andere Faqta thema's? Geen probleem. Faqta Lezen is een op zichzelf staande methode.

De licenties voor het gehele Faqta Lezen aanbod zijn beschikbaar vanaf 1 augustus 2023 en kunnen besteld worden via je Faqta adviseur. Jullie krijgen dan toegang tot het kanaal Lezen, waarin de thema's van de basisplanning (21e-eeuwse vaardigheden) gefaseerd zal worden gepubliceerd gedurende het schooljaar 2023-2024. Vanaf 1 augustus staan de thema's online passend bij de geschiedenis leerlijn van periode 1 en de Weer-lijn van periode 2. Zie onderstaand schema voor alle publicatiedata.

Aarde-lijn	Periode 5 Live!
Geschiedenis-lijn	Periode 1 Wordt gepubliceerd op: 11 augustus 2023
Weer-lijn	Periode 2 Wordt gepubliceerd op: 11 augustus 2023
Werken-lijn	Periode 3 Wordt gepubliceerd op: 5 januari 2024
Divers-lijn	Periode 4 Wordt gepubliceerd op: 23 februari 2024
Burgerschap-lijn	Periode 4 Wordt gepubliceerd op: 15 maart 2024
Geschiedenis-lijn	Periode 5 Wordt gepubliceerd op: 3 mei 2024

Hoe werkt Faqta Lezen?

Het lesmateriaal bestaat uit verhalende en informatieve of instructieve teksten. Het verwerken van de teksten is gebaseerd op de principes van *close reading*. De leerlingen worden daarbij uitgedaagd om de tekst meerdere malen te lezen en de fases uit *close reading* toe te passen. Steeds krijgen ze een andere opdracht mee, waardoor ze op verschillende manieren naar de tekst kijken en wat ze helpt om complexe teksten te begrijpen. Leerlingen herlezen de tekst telkens met een ander leesdoel en maken de opdrachten op de werkbladen door bewijs te zoeken in de tekst. Bij het maken van de opdrachten staan tekstgerichte vragen centraal en doordat ze altijd in duo's samenwerken speelt interactie een belangrijke rol. Ook maken leerlingen veel aantekeningen in de tekst en verwerken ze de informatie schematisch. Als leerkracht neem je de leerlingen mee in het lezen van complexe teksten middels *modelen*. Hierbij kun je gebruikmaken van de handleiding of *model* video's, waarin voorbeelden voor het *modelen* bij de teksten zijn uitgewerkt. De handleiding biedt jou een klant-en-klaar voorbeeld en kun je direct toepassen tijdens de les. De voorbeeld video's zijn zo gemaakt dat leerlingen hier ook zelfstandig naar zouden kunnen kijken. Kies zelf welke instructievorm jij prettig vindt!

Hoe ziet een les eruit voor groep 5 tot en met 8?

Het lesmateriaal bestaat uit twee teksten: **tekst A en B**. Over één tekst doe je twee weken. In de eerste week (2 lessen van 30 minuten, samen 60 minuten begrijpend lezen per week) start je met tekst A en lees je de tekst voor het eerst en werk je aan de basiskennis van de leerlingen over de tekst. In de tweede week (2 lessen van 30 minuten) werk je aan de dieper duiken opdrachten voor diezelfde tekst. In week 3 begin je aan tekst B en herhaal je dit proces voor tekst B. Je kunt ervoor kiezen om 1 les van 60 minuten te houden of de les te verdelen over 2 lessen van 30 minuten. Je kunt de tekst samen of zelfstandig laten lezen. De verwerking doe je samen.

In totaal behandel je dus twee teksten per periode/thema. Iedereen leest dezelfde tekst, differentiëren is mogelijk middels niveaoverschillen in verwerking. Suggesties voor differentiatie vind je in de lesvoorbereiding. De verwerking van de teksten vindt plaats op (geprinte) **werkbladen**, niet digitaal zoals je misschien bij Faqta gewend bent. Het platform is daarbij ondersteunend en zit boordevol instructievideo's en klikplaten.

Er zijn belangrijke woorden en **woordenschat** platen om samen met de leerlingen te werken aan woordenschat. Om het thema betekenisvol af te sluiten zijn er presentatie hulpbladen voor het maken van een mindmap en samenvatting of een meerkeuzetoets op CITO-niveau beschikbaar. Ook kun je het thema (facultatief) verder uitbreiden met een eigen onderzoek bestaande uit een instructieve tekst en een doe-opdracht.

Elk Faqta Lezen thema kun je afsluiten op jouw manier. Er is een toets mogelijk, die vergelijkbaar is met CITO. Je kunt kiezen voor een verwerkingsvorm zoals een mindmap of samenvatting. Of laat je jouw leerlingen misschien werken aan een eigen onderzoek met een doe-tekst en opdracht?

Lesopbouw voor groep 5 tot en met 8

Faqta Lezen lessen bevatten altijd de volgende stappen...

Starten > Lezen > Maken > Herhalen > Verdiepen > In gesprek

Starten, lezen & maken = **Basis**

Herhalen, verdiepen & in gesprek = **Dieper duiken**

Basis

De eerste week bestaat uit de basisles. Je start hierbij dus bij tekst A. Je kunt de les klassikaal of zelfstandig aanbieden. Aangeraden wordt om deze twee lessen in één lesweek te laten plaatsvinden.

Dieper duiken

In de tweede week start fase 2: dieper duiken. De leerlingen gaan de tekst herhalen en zoals de titel al verklapt, duiken ze dieper in de tekst. Ook dit onderdeel bestaat weer uit

twee lessen. Ook hier raden we aan deze twee lessen in één lesweek te laten plaatsvinden.

Tijdens het maken van de opdrachten staat het oefenen met de executieve functies centraal. De leerlingen werken bijvoorbeeld aan het leren samenvatten of het maken van een woordweb. Het oefenen van deze vaardigheden bevordert het verwerken van informatie, zowel tijdens Faqta Lezen als het middagprogramma met wereldoriëntatie (van Faqta). Ook zijn deze vaardigheden voorbereidend op de middelbare school.

	week 1	week 2	week 3	week 4	week 5
tijd	60 min (2 lessen x 30 min)	60 min (2 lessen x 30 min)	60 min (2 lessen x 30 min)	60 min (2 lessen x 30 min)	30-60 min
soort les	Basis tekst A - voorspellen - modellen - tekst lezen - werkblad 1	Dieper duiken tekst A - tekst herlezen - werkblad 2 & 3 - klassengesprek	Basis tekst B - voorspellen - modellen - tekst lezen - werkblad 1	Dieper duiken tekst B - tekst herlezen - werkblad 2 & 3 - klassengesprek	Op jouw manier: - toets (vergelijkbaar met CITO) - presentatie (mindmap of samenvatting) - zelf onderzoeken (doe-tekst + opdracht)

Woordenschat met Faqta Lezen

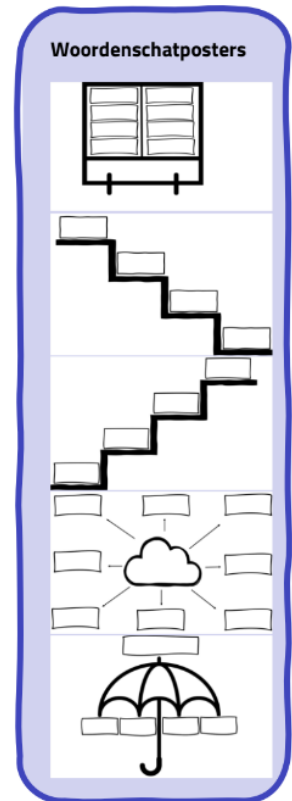
Onder de tegel Belangrijke woorden vind je klikplaten waarmee je de belangrijke (onbekende) begrippen uit de tekst kunt behandelen. Hoe uitgebreid je dat onderdeel maakt? Dat is aan jou! Vanuit Faqta geven we de belangrijkste begrippen per tekst aan in de lesvoorbereiding. Begrijpen je leerlingen deze woorden voldoende? Dan hoef je hier niet langer bij stil te staan. Is de betekenisvorming nog niet scherp genoeg? Dan kun je gebruikmaken van onze woordenschat posters om de woordbetekenis- en relaties uit te diepen. Deze kun je uitprinten en invullen met de klas.

Lesafsluiting

Het thema kun je op verschillende manieren afsluiten.

- **Toets.** Met de toets beoordeel je of de leerlingen de geleerde leesvaardigheden zelfstandig kunnen toepassen. Er wordt met nieuwe teksten en vragen getoetst. Hier is een oefenblad voor beschikbaar, zodat de leerlingen zich goed kunnen voorbereiden op de toets. De manier van toetsing sluit aan bij de CITO en IEP. De toets sluit ook aan bij de zes leesdomeinen: woordenschat, begrijpen, interpreteren, opzoeken, samenvatten en evalueren. In het antwoordblad van de toets is duidelijk weergegeven welk domein bij welke toetsvragen hoort. Op deze manier kun je analyseren waar een leerling op uitvalt, zodat je passende ondersteuning kan bieden. De toets kan je digitaal of op papier afnemen. Het advies is wel om bij de digitale toets de leesteksten op papier te printen.

- **Evaluëren.** Zet het evaluatieblad in om de leerlingen te laten reflecteren op het geleerde en hun voortgang.

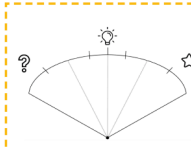
- **Presentatie.** Ook bij Faqta lezen is er de mogelijkheid om het thema af te sluiten met presentaties. Dit kan met meer speelse en creatieve manieren zoals het maken van een samenvatting en een mindmap. Hiervoor zijn handige hulpbladen beschikbaar.

- **Zelf onderzoeken 'lezen'.** Een andere manier van afsluiten is met zelf onderzoeken. De leerlingen gaan zelfstandig aan de slag met een praktische opdracht, waarbij ze de geleerde vaardigheden in de praktijk brengen. Stap voor stap gaan ze aan de slag met een tekst waarbij ze een passende opdracht moeten uitvoeren. Bijvoorbeeld in groep 6 bij 'Mens, dier en plant' lezen ze een gedicht van Annie M.G. Schmidt. Ze beantwoorden vragen over het gedicht en gaan vervolgens aan de slag om het meisje uit het gedicht te tekenen met de kenmerken uit de tekst. Hoe ziet ze eruit en waar staat ze?

Evaluatieblad Faqta Lezen

Dit Faqta Lezen thema heet:

Zo is het werken in dit thema gegaan:

? = ik vond het thema heel moeilijk en heb hulp nodig gehad van mijn leerkracht.
 ? = ik kon het meestal zelf en heb maar soms hulp nodig gehad.
 ☆ = ik kon het zelf en ik kon vaak een klasgenoot helpen tijdens het werken.

Dit vond ik van de teksten die ik gelezen heb tijdens dit thema:

De titel van tekst A was: _____

Mijn tekening of woordweb over deze tekst: _____

Ik heb deze woorden aangekruist, omdat _____

Ik vond de tekst (minstens 2):

- leuk
- moeilijk
- makkelijk
- leerszaam
- interessant
- spannend
- saai
- grappig
- mooi
- goed
- anders, namelijk: _____

faqta

Faqta lezen in groep 4

Voor de leerlingen van groep 4 komen ook diverse lees thema's live komend schooljaar, passend bij de basisplanning (21e-eeuwse vaardigheden) en kun je koppelen aan je Faqta Wereldthema. De groep 4 thema's hebben een iets andere opbouw dan groep 5 tot en met 8.

Een thema bestaat uit 6 tegels, waarmee je om de week Faqta lezen kunt aanbieden. Er worden in een thema twee informatieve teksten (Tekst A en B) aangeboden die passen bij de belevingswereld van de leerlingen en het AVI-niveau. Deze teksten worden aangeboden in een basisles. In een lesweek werk je met één tekst gedurende 2 lessen van 30 minuten. In een thema gaat de aandacht vooral naar de eerste fase van close reading: het herkennen van tekstkenmerken en tekstsoorten. Ook is er een instructieve tekst (Tekst C) die hoort bij 'Zelf onderzoeken'. Dit is een klassikale les met een doe-opdracht.

Er is geen afsluiting in een toets- of presentatievorm, maar kun je wel je thema uitbreiden met woordenschat en een 'meer-lezen' lijst. Deze twee opties kun je ook gebruiken gedurende de weken waarin Faqta lezen niet aan bod komt. Dus bijvoorbeeld week 1 staat tekst A centraal en ik week 2 woordenschat of lees je voor uit een suggesties van de 'meer-lezen' lijst. Ook heb je de mogelijkheid om tekst C in te zetten als afsluiting.

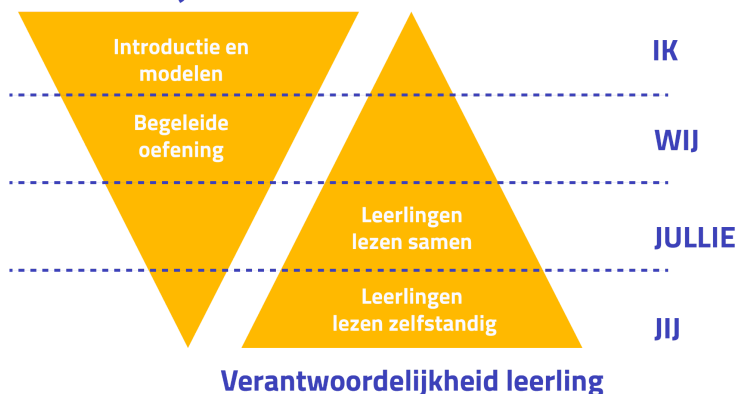

Wat is mijn rol als leerkracht?

De opbouw van de Faqta Lezen lessen steunen op het **GRRIM-model**. GRRIM staat voor 'Gradual Release of Responsibility Instruction Model'. Dit model bestaat uit vier fases, waarbij de verantwoordelijkheid voor de te leren lesstof of vaardigheid geleidelijk verschuift van de

leerkracht naar de leerling. GRRIM wordt vaak tegelijk gebruikt met Close Reading. Je begeleidt als leerkracht deze fasen. Daarbij neem je een coachende rol in. De handleiding bevat richtlijnen, handvatten en coachvragen om je daarbij te helpen. Ook helpen we je op weg om het *modelen* door uitgewerkte voorbeelden in tekst en video.

Verantwoordelijkheid leerkracht

Zo start je je eerste les:

1. Download de lesvoorbereiding, teksten en werkbladen om je lessen voor te bereiden. Print voor iedere leerling een tekst en werkblad.
2. Verdeel je groep in duo's, zodat iedere leerling een vast leesmaatje heeft waarmee hij of zij samenwerkt tijdens de begrijpend lezen lessen.
3. Start bij 'Dit ga je ontdekken'. Hier vind je een thema trailer met een inleiding van het thema en het leesdoel.
4. Om alle leerlingen een goede start te geven, kun je voorafgaand aan de eerste les de tekst pre-teachen aan de leerlingen die dit nodig hebben, zoals leerlingen met dyslexie of EED, of met een lage woordenschat.
5. Ga vervolgens aan de slag met de tegels en de werkbladen.